

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.9.2020
COM(2020) 492 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Al zecelea raport cu privire la stadiul punerii în aplicare și programele de punere în
aplicare (prevăzute de articolul 17 din Directiva 91/271/CEE a Consiliului privind
tratarea apelor urbane reziduale)**

{SWD(2020) 145 final}

Conținut

REZUMAT.....	2
1. CONTEXTUL LA NIVEL DE POLITICĂ	3
2. RATA DE CONFORMITATE ÎN UE	4
2.1 Tendințele în materie de conformitate.....	6
3 STADIUL PUNERII ÎN APLICARE – DISTANȚA PÂNĂ LA ATINGEREA OBIECTIVULUI.....	7
3.1 Colectarea apelor reziduale	7
3.1.1 Sisteme individuale sau alte sisteme adecvate	8
3.2 Tratarea secundară sau biologică	9
3.3 Tratarea mai riguroasă sau terțiară	10
3.3.1 Delimitarea zonelor sensibile de către statele membre	11
4 PROGRAME NAȚIONALE DE PUNERE ÎN APLICARE	13
5 PROMOVAREA CONFORMITĂȚII	14
5.1 Finanțarea și investițiile de finanțare.....	14
5.1.1 Strategii de finanțare	14
5.1.2 Finanțarea din partea Uniunii	16
5.2 Asigurarea respectării dispozițiilor juridice	16
6 IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI ACVATIC	17
7 CONCLUZII	18

REZUMAT

Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale joacă un rol în orientarea UE către obiectivul de reducere a poluării la zero, declarat în cadrul „Pactului verde european”¹.

Aceasta impune statelor membre să se asigure că aglomerările (orașe, localități, așezări urbane) colectează și tratează într-un mod adecvat apele reziduale care, în caz contrar, ar polua râurile, lacurile și mările. Procedând astfel, Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale joacă un rol-cheie în protejarea sănătății umane și susținerea rezilienței globale a ecosistemelor acvatice. Aceasta joacă, de asemenea, un rol important în economia circulară, prin reutilizarea apelor reziduale tratate și a nămolurilor de epurare, prin producția de energie din surse regenerabile și prin reciclarea nutrienților.

Acesta este cel de al 10-lea raport bienal privind punerea în aplicare de către statele membre a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale și a programelor lor de investiții. Raportul se referă la anul 2016 și cuprinde peste 23 600 de aglomerări în care oamenii (și, într-o măsură limitată, întreprinderile) generează ape reziduale cu o sarcină totală de 612 milioane echivalent-locuitor (EL). În UE, colectarea și tratarea apelor urbane reziduale s-au îmbunătățit în ultimii zece ani, ratele de conformare fiind de 95 % pentru colectare, 88 % pentru tratarea secundară (biologică) și 86 % pentru tratarea mai riguroasă (eliminarea fosforului și a azotului). Cu toate acestea, suntem încă departe de a atinge conformitatea deplină cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale. Distanța până la atingerea obiectivului rămâne semnificativă în unele state membre: o cantitate de ape urbane reziduale corespunzând unei sarcini de 6,6 milioane EL (1 %) nu este colectată, peste 37 de milioane EL (6 %) din apele reziduale colectate nu sunt suficient de bine tratate pentru a respecta standardele privind tratarea secundară, în timp ce aproape 32 de milioane EL (8 %) nu îndeplinesc standarde de tratare mai riguroase. Aceasta înseamnă că în UE există aglomerări în care trebuie să se construiască infrastructură sau să se îmbunătățească infrastructura existentă. În cazurile de nerespectare a cerințelor, se lansează în mod sistematic proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

Finanțarea și planificarea rămân principalele provocări cu care se confruntă sectorul serviciilor de alimentare cu apă. Investițiile totale necesare pentru asigurarea conformității cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale, astfel cum au fost estimate în 2016 de către toate statele membre (care includeau, la momentul respectiv, Regatul Unit), se ridică la aproape 229 de miliarde EUR. OCDE estimează, de asemenea, că statele membre ale UE și Regatul Unit vor trebui să cheltuiască, în perioada 2020 - 2030, o sumă suplimentară de 253 de miliarde EUR pentru a atinge și a menține conformitatea cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale. Cheltuielile curente din numeroase state membre s-au dovedit a fi prea scăzute pentru a atinge și a menține conformitatea pe termen lung².

Datele celui de al 10-lea raport au fost utilizate nu numai pentru a analiza punerea în aplicare, ci și pentru a evalua această directivă. Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale a făcut obiectul unei evaluări în cadrul Programului privind o reglementare adecvată și

¹ Comunicarea Comisiei intitulată „Pactul ecologic european” (COM/2019/640): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>

² OCDE, Estimarea nevoilor de investiții și a capacităților de finanțare pentru investiții în domeniul apei în țările membre ale UE - 2020: https://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/OECD_study_en.htm

funcțională (REFIT). Rezultatele au fost publicate în 2019³. Ca răspuns la constatările evaluării, Comisia a lansat o evaluare a impactului, care va evalua opțiunile de politică necesare pentru ca Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale să fie adecvată evoluțiilor viitoare.

1. CONTEXTUL LA NIVEL DE POLITICĂ

Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale⁴ joacă un rol în orientarea UE către obiectivul de reducere a poluării la zero, declarat în cadrul „Pactului verde european”⁵. Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale este o „măsură de bază” în temeiul Directivei-cadru privind apa⁶ (DCA). Aceasta joacă un rol semnificativ în îmbunătățirea stării corpului de apă din UE, îmbunătățind rezistența ecosistemelor și protejând biodiversitatea. Având în vedere provocarea majoră de a asigura o stare bună a corpului de apă din UE până în 2027, colectarea și tratarea eficientă a apelor urbane reziduale sunt deosebit de importante. De asemenea, directiva are un rol în protejarea sănătății umane: de exemplu, supravegherea apelor reziduale a sprijinit detectarea COVID-19 înainte și în timpul pandemiei și poate oferi o avertizare timpurie autorităților din domeniul sănătății⁷.

Sectorul serviciilor de alimentare cu apă este important pentru Pactul verde european, fiind o măsură necesară pentru realizarea obiectivelor UE de realizare a neutralității climatice și de eliminarea a poluării, creând totodată o creștere economică durabilă și locuri de muncă. Sectorul apelor reziduale poate contribui, de asemenea, la economia circulară prin reutilizarea apelor reziduale tratate și a nămolurilor de epurare, prin producția de energie din surse regenerabile și prin reciclarea nutrienților.

Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale este, de asemenea, un pas către realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite, în special a ODD 6, asigurând accesul la apă și salubritate pentru toți⁸. În întreaga lume, 2,4 miliarde de persoane (dintre care aproximativ 10 milioane locuiesc în UE) nu au acces la instalații sanitare îmbunătățite. UE este o sursă de tehnologii verzi pentru sectorul serviciilor de alimentare cu apă din întreaga lume, precum și pentru soluțiile inovatoare; în ceea ce privește cele mai mari întreprinderi din domeniul apei din lume, 8 din 15 sunt situate în UE⁹.

³ Evaluarea Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale [SWD(2019)701]:

<https://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/pdf/UWWTd%20Evaluation%20SWD%20448-701%20web.pdf>

⁴ Directiva 91/271/CEE a Consiliului privind tratarea apelor urbane reziduale: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:31991L0271>

⁵ Comunicarea Comisiei intitulată „Pactul ecologic european” (COM/2019/640).

⁶ Directiva-cadru privind apa (2000/60/CE): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX:02000L0060-20141120>

⁷ <https://ec.europa.eu/jrc/en/science-update/call-notice-feasibility-assessment-eu-wide-wastewater-monitoring-system-sars-cov-2-surveillance>

⁸ Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite:

<http://www.un.org/sustainabledevelopment/water-and-sanitation/> și <https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/clean-water-and-sanitation>

⁹ Evaluarea Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale [SWD (2019) 701]

În 2020, Comisia a lansat o evaluare a impactului pentru a evalua opțiunile de politică necesare pentru ca Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale să fie adecvată evoluțiilor viitoare. Acest demers a fost întreprins ca răspuns la evaluarea Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale, realizată în paralel cu verificarea adecvării DCA, a directivelor sale derivate și a Directivei privind inundațiile, în 2019.

2. RATA DE CONFORMITATE ÎN UE

Acesta este cel de al 10-lea raport bienal privind punerea în aplicare de către statele membre a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale și a programelor lor de investiții.¹⁰ Raportul sintetizează evaluarea datelor raportate pentru 2016 pe baza cerințelor prevăzute la articolele 15 și 17 din Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale.

Colectarea și tratarea apelor urbane reziduale s-au îmbunătățit. Cu toate acestea, conformitatea deplină cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale nu a fost încă realizată în UE.

La nivelul UE, s-au înregistrat rate de conformitate ridicate în 2016:

- 95 % în ceea ce privește colectarea (prin sisteme de colectare și sisteme individuale sau alte sisteme adecvate - IAS);
- 88 % în ceea ce privește tratarea secundară (tratarea biologică);
- 86 % în ceea ce privește tratarea mai strictă decât tratarea secundară (în principal, eliminarea azotului și/sau a fosforului în aglomerări cu peste 10 000 EL care deversează ape uzate în zonele desemnate sensibile și bazinele lor hidrografice).

Astfel cum se indică în figura de mai jos, nu toate apele uzate colectate trebuie să fie curățate în conformitate cu același standard sau să îndeplinească cerințele prevăzute la articolele 4 și 5. Nivelul de tratare cerut depinde de dimensiunea aglomerării și de gradul de sensibilitate al apei în care este evacuat efluentul.

¹⁰ Datele pentru 2016 raportate în temeiul Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale includ date comunicate de Regatul Unit. Raportul exclude majoritatea datelor referitoare la Croația, care nu a făcut obiectul obligațiilor de conformitate în 2016.

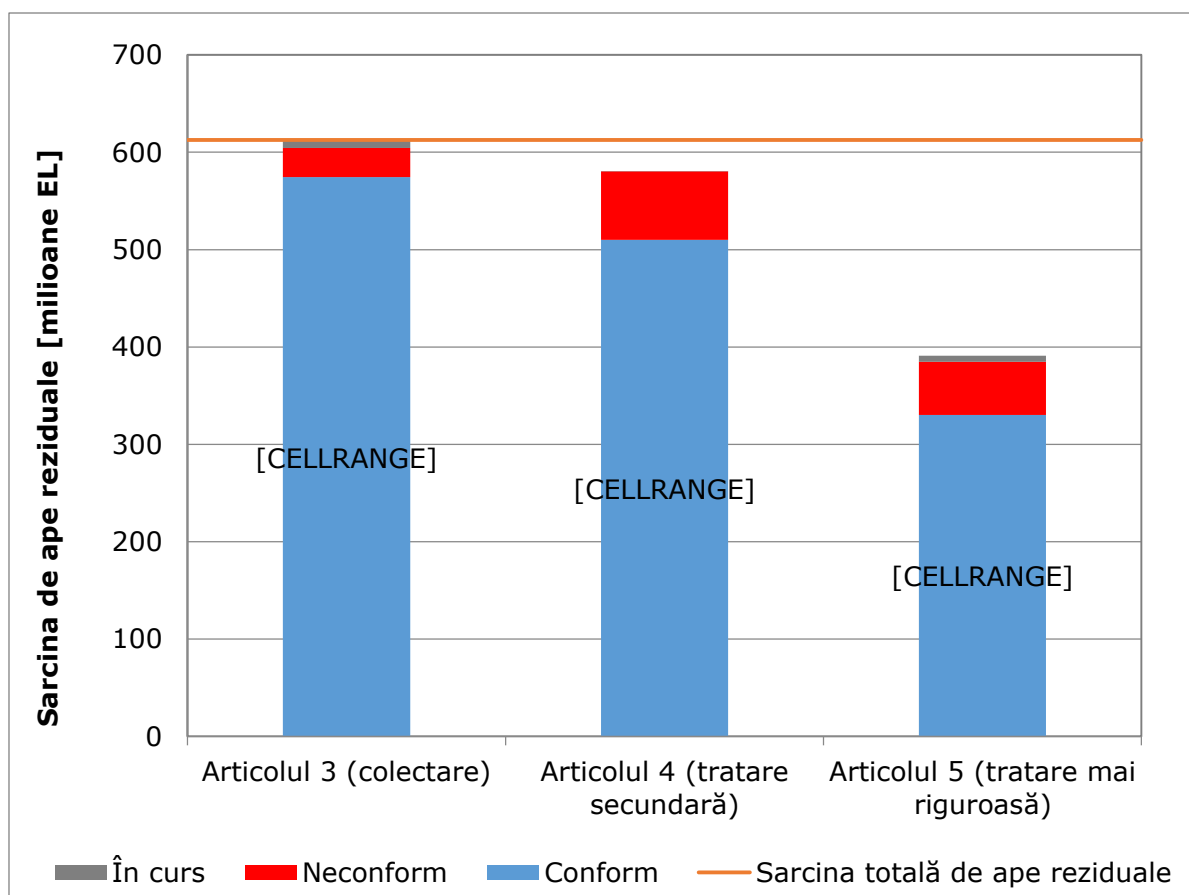

Fig. 1- Rata de conformitate cu articolele 3, 4 și 5 [ponderea sarcinii de ape reziduale din aglomerări care a fost conformă cu un anumit articol] la nivelul UE, în 2016

În curs (gri) se referă la perioadele de tranziție aplicabile apelor reziduale generate în zonele desemnate recent ca zone sensibile. Rata de conformitate cu articolul 5 include datele statelor membre care aplică articolul 5 alineatul (4).

În 2016, statele membre au raportat peste 23 600 de aglomerări cu un echivalent-locuitor (EL) de 2 000 sau mai mare. Aceste aglomerări au generat o sarcină de ape reziduale de **612 milioane EL**, în principal din surse interne, dar care a inclus și apele reziduale industriale și apele de scurgere. Ponderea industriei este limitată, însă apele sale reziduale pot conține poluanți care nu sunt eliminați în mod eficace de stațiile de epurare din mediul urban. În comparație cu 2014, s-a înregistrat o creștere de 1,5 % a apelor reziduale generate. Capacitatea de tratare a stațiilor de epurare existente (783 de milioane EL) este mai mare decât sarcina de ape reziduale generată în prezent, pentru a le permite să facă față variațiilor de sarcină a apelor reziduale care intră în instalație și să răspundă unor nevoi mai mari în viitor.

Aproximativ 90 % din sarcina de ape reziduale a UE este generată de aglomerări cu un EL mai mare de 10 000; jumătate provine din orașe mari (52 % din aglomerări cu un EL mai mare de 100 000). Acest lucru poate determina statele membre să își concentreze investițiile pe infrastructura neconformă de tratare a apelor reziduale din aglomerările mai mari (cu un EL mai mare de 10 000).

2.1 Tendințele în materie de conformitate

După adoptarea Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale, s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale și ratele de conformitate cu articolele 3, 4 și 5.

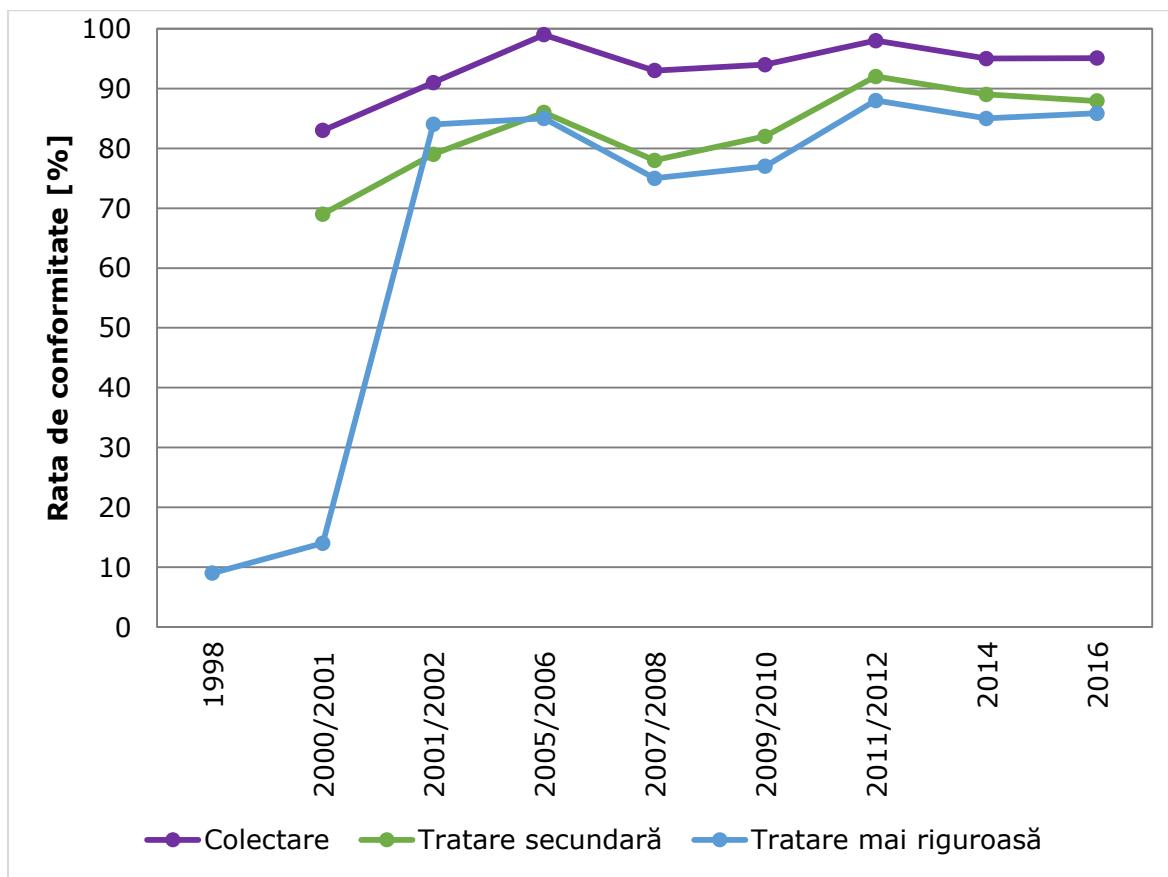

Figura 2 – Tendințele istorice ale ratelor de conformitate cu articolele 3, 4 și 5 (1998-2016)

În ultimii ani, nivelul de conformitate s-a stabilizat. În 2016, rata de conformitate cu articolul 3 a rămas la același nivel ca în 2014, în timp ce rata de conformitate cu articolul 4 a scăzut cu 1 %, iar rata de conformitate cu articolul 5 a crescut cu 1 %. Datele din 2016 oferă o imagine de ansamblu mai cuprinzătoare decât cele din 2014, deoarece o serie de state membre (de exemplu, Polonia, Ungaria și Slovenia) au ajuns la termenele lor finale în 2016. Prin urmare, la calcularea ratei de conformitate au fost luate în considerare mai multe date.

Valorile ratelor de conformitate cu articolele 3, 4 și 5 sunt combinate pentru a obține un număr unic. Rata globală de conformitate la nivelul UE a crescut, aceasta fiind de 81 % în 2016.

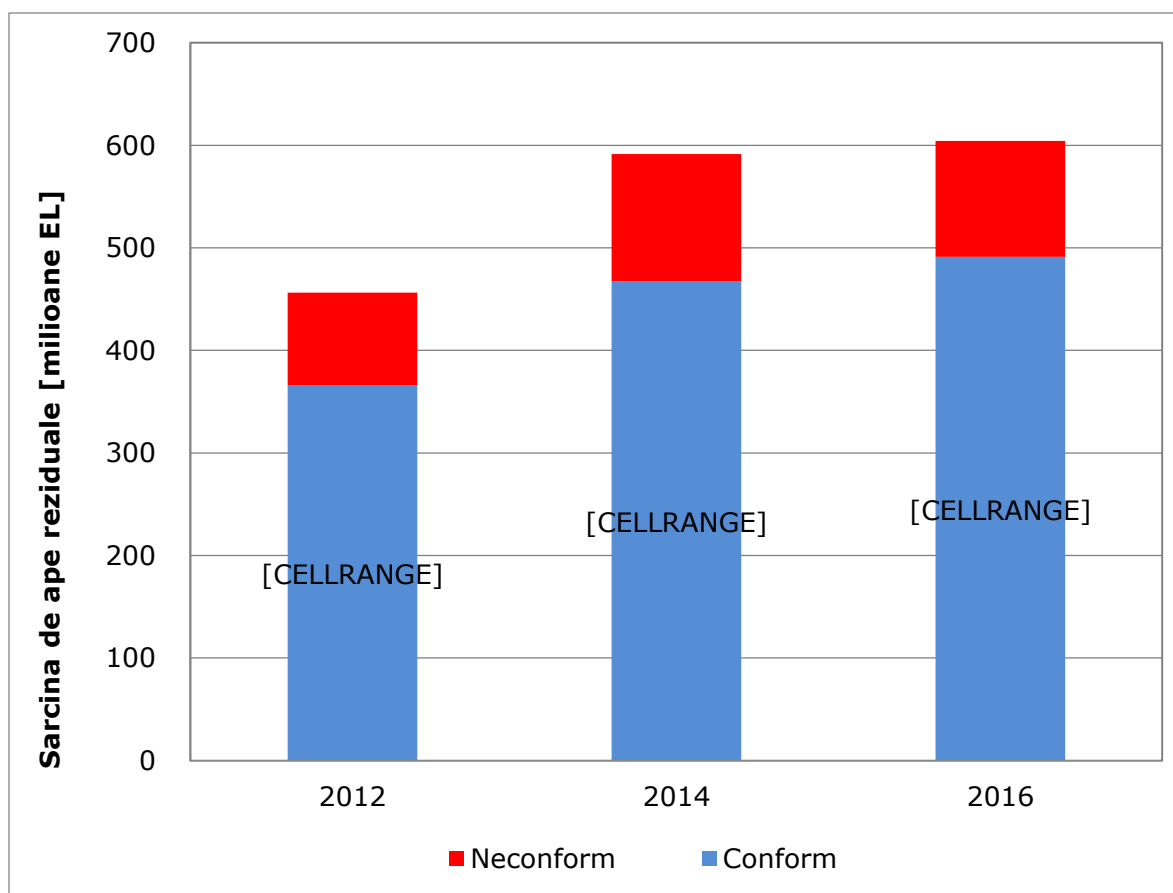

Figura 3 – Rata de conformitate cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale la nivelul UE, 2012-2016 [ponderea sarcinii de ape reziduale în aglomerări care a îndeplinit criteriile de conformitate în anul în cauză] * coloana 2012 conține date din perioada 2010-2012

3 STADIUL PUNERII ÎN APLICARE – DISTANȚA PÂNĂ LA ATINGEREA OBIECTIVULUI

„Distanța până la atingerea obiectivului” este un indicator care arată amploarea eforturilor necesare în continuare pentru îndeplinirea standardelor prevăzute în Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale.

3.1 Colectarea apelor reziduale

- Procentul de ape reziduale care trebuie colectate în continuare (aproximativ **6,6 milioane EL**) este de **1 %**.

În 2016, în UE¹¹, cantitatea de ape reziduale generate de aglomerările conforme și neconforme care nu au fost colectate a fost de aproape 6 605 000 EL. Figura de mai jos arată că distanța până la atingerea obiectivului este destul de mică.

¹¹ Statele membre și Regatul Unit, care a fost stat membru în perioada de raportare.

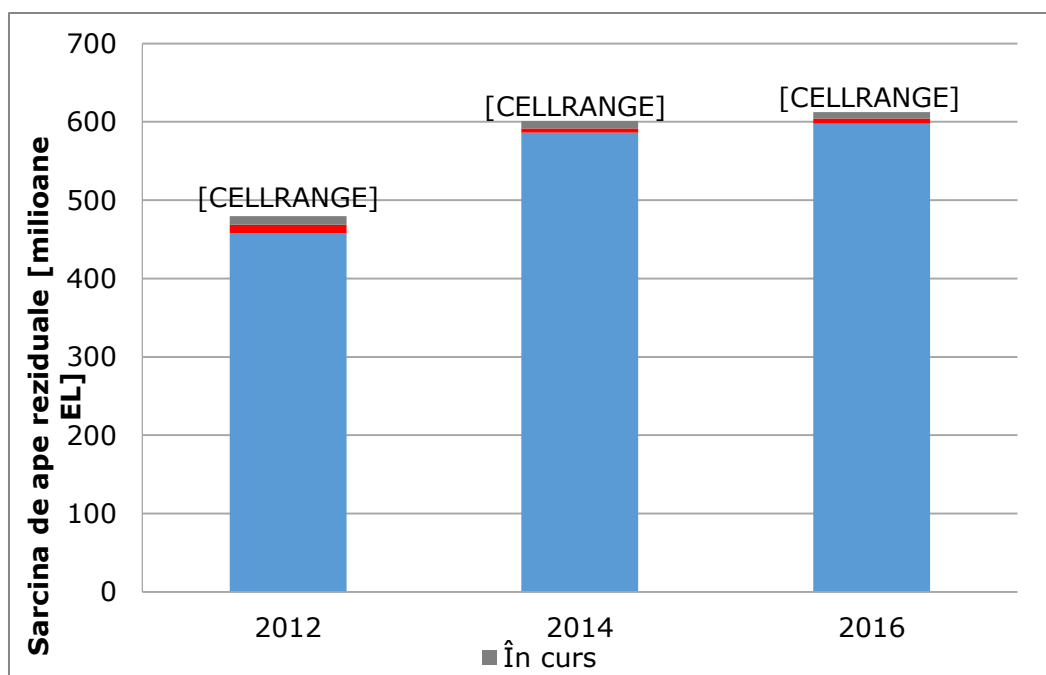

Figura 4 – Distanța până la atingerea obiectivului de colectare a apelor reziduale la nivelul UE, 2012-2016 [ponderea sarcinii de ape reziduale în toate aglomerările. Această sarcină nu a îndeplinit criteriile de conformitate în anul în cauză.]

Figura 4 nu prezintă imaginea completă, deoarece o cantitate de peste 8 300 000 EL a fost exclusă de la calculul distanței până la îndeplinirea obiectivului privind colectarea, aceasta fiind sarcina de ape reziduale care a făcut obiectul suspendării unor termene în 2016¹².

3.1.1 Sisteme individuale sau alte sisteme adecvate

Atât evaluarea REFIT, cât și datele raportate de statele membre în temeiul DCA indică faptul că, în multe zone, sistemele de salubritate necentralizate (cunoscute sub denumirea de IAS¹³) pun o presiune considerabilă asupra corpurilor de apă. Comisia investighează dacă sunt îndeplinite condițiile de exploatare a acestor sisteme (înregistrare, permise, monitorizare și inspecții) în statele membre care le utilizează pe scară largă¹⁴.

În figura de mai jos se arată care sunt statele membre care utilizează IAS:

- Polonia, Ungaria, Slovacia, Slovenia, Grecia, Bulgaria, Cehia și Letonia au raportat că peste 5 % din apele reziduale sunt colectate și/sau tratate de IAS.
- Polonia, Ungaria, Grecia, Italia și Germania au raportat că sarcina de ape reziduale colectată și/sau tratată de IAS a depășit 1 milion EL.

¹² Aceasta se referă la perioadele de tranziție aplicate zonelor desemnate recent ca zone sensibile.

¹³ Articolul 3: „Atunci când instalarea unui sistem de colectare nu se justifică, fie pentru că nu ar prezenta interes pentru mediu, fie pentru că instalarea sa presupune un cost excesiv, se utilizează sisteme individuale sau alte sisteme corespunzătoare care să asigure un nivel identic de protecție a mediului.

¹⁴ Comisia a trimis scrisori de punere în întârziere statelor membre care utilizează IAS pe scară largă, pentru a afla dacă au introdus o obligație legală privind conectarea la rețelele de canalizare, atunci când acest lucru este fezabil.

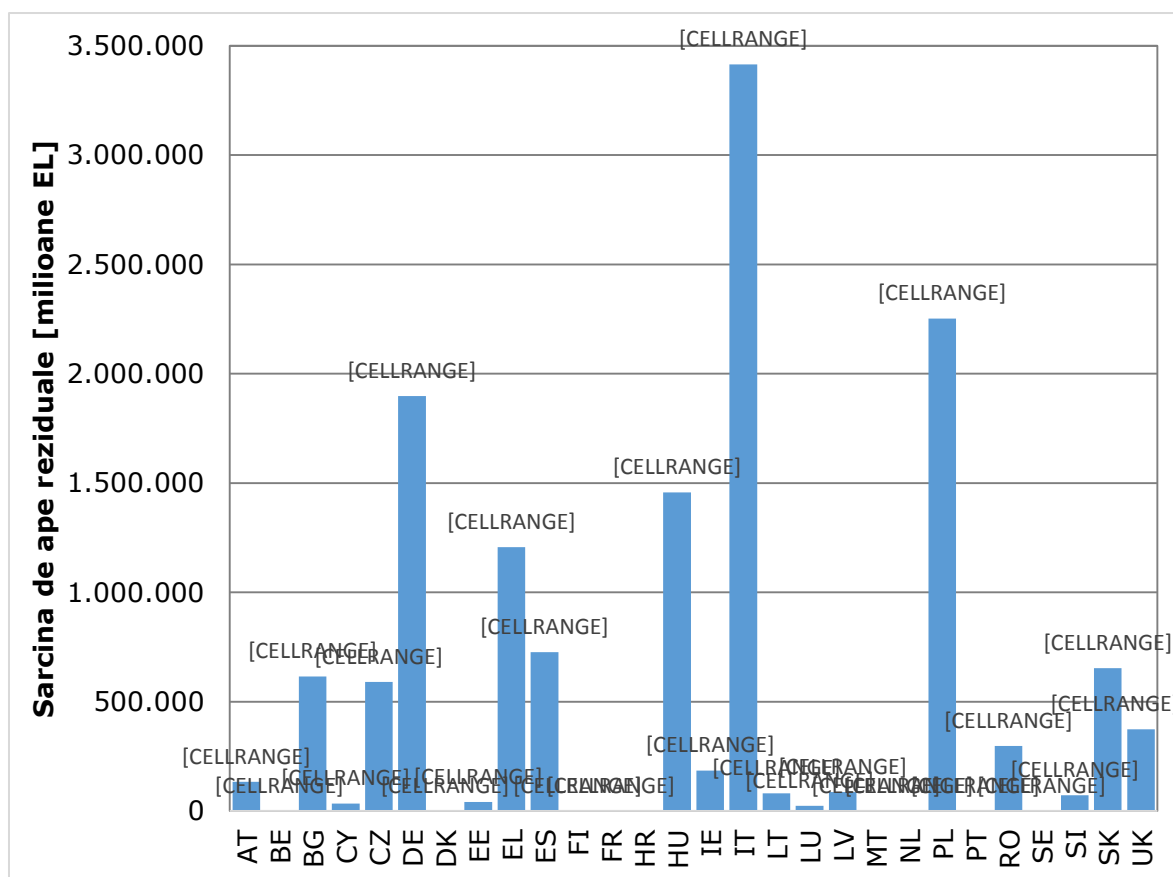

Figura 5 – Utilizarea IAS în statele membre în 2016 [sarcina de ape reziduale din toate aglomerările, pe stat membru, exprimată în milioane EL și în procente din cantitatea totală generată]

3.2 Tratarea secundară sau biologică

- **6 %** din sarcina de ape reziduale colectate (aproximativ **37 de milioane EL**) trebuie să fie supusă unui tratament secundar în conformitate cu cerințele Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale.

Statele membre trebuie să asigure tratarea secundară¹⁵ în toate aglomerările cu un EL mai mare de 10 000 și în aglomerările cu un EL mai mare de 2 000 care deversează ape reziduale în ape dulci și în estuare. În 2016, peste 37 116 000 EL din apele reziduale colectate de aglomerările conforme și neconforme din UE nu au făcut obiectul unui tratament secundar și/sau nu îndepliniseră până la acel moment cerințele de evacuare prevăzute în Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale.

¹⁵ Tratarea secundară completează eliminarea materiilor solide (tratarea primară) prin descompunerea substanțelor organice care folosesc bacterii.

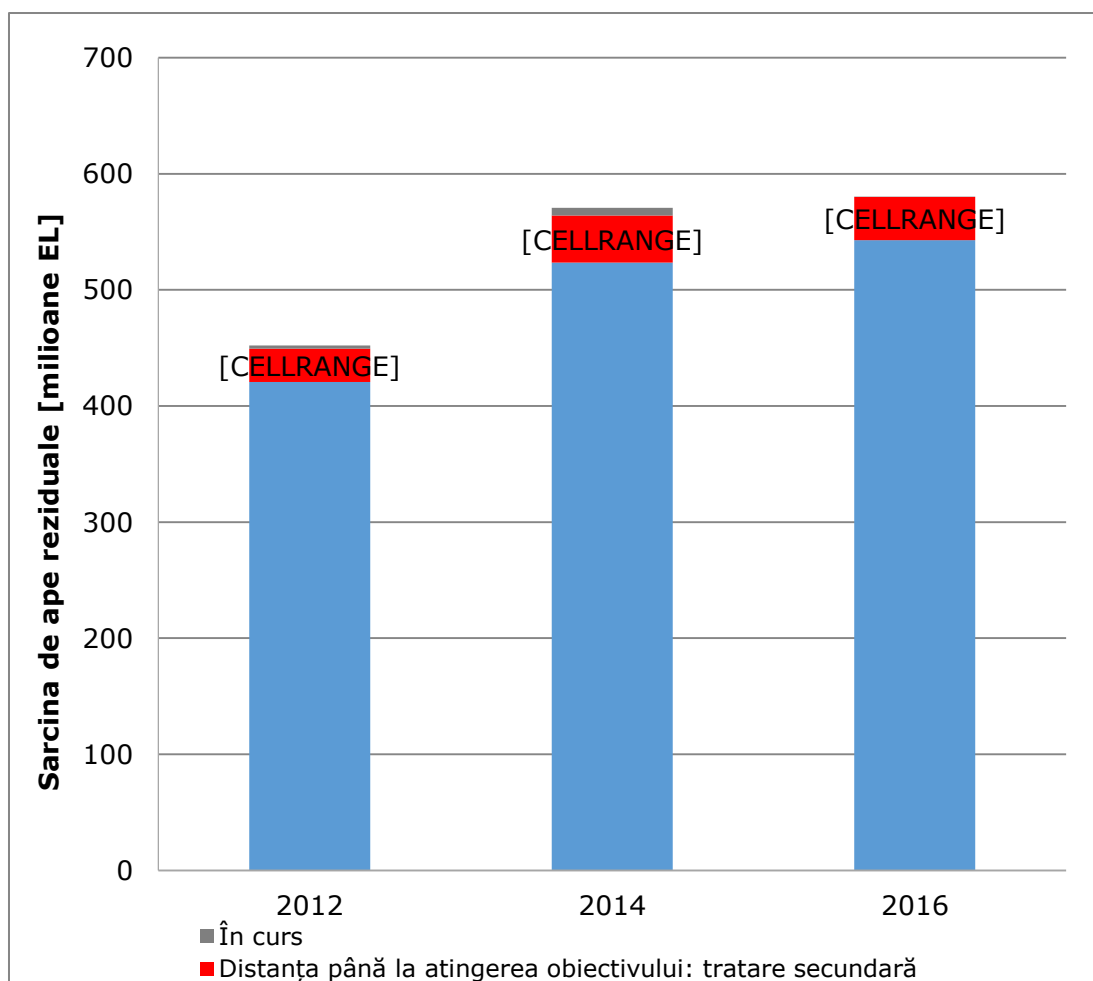

Figura 6 – Distanța până la atingerea obiectivului privind tratarea secundară în UE, 2012-2016 [ponderea sarcinii de ape reziduale în toate aglomerările. Această sarcină nu a îndeplinit criteriile de conformitate în anul în cauză.]

Distanța până la atingerea obiectivului nu include sarcina de 300 000 EL, care a fost exclusă din calcul, deoarece aceasta făcea încă obiectul suspendării unor termene în 2016. În plus, apele reziduale care nu au fost colectate nu au fost tratate sau luate în considerare la calcularea distanței până la atingerea obiectivului privind tratarea secundară.

3.3 Tratarea mai riguroasă sau terțiară

- **8 %** din sarcina de ape reziduale colectate (aproape **32 de milioane EL**) trebuie să fie în continuare supusă unei tratări mai riguroase în conformitate cu cerințele Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale¹⁶.

În general, statele membre trebuie să prevadă, în aglomerările cu un EL mai mare de 10 000, o tratare mai riguroasă¹⁷ a apelor reziduale deversate în zonele desemnate drept zone sensibile

¹⁶ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD (2019) 701 indică o distanță de 7 % până la atingerea obiectivului. Clarificare oferită de Cipru: după publicarea evaluării SWD (2019) 701, acest procent a crescut cu aproximativ 1 %.

¹⁷ O tratare mai riguroasă implică eliminarea fosforului sau a azotului (nutrienți) pentru a proteja apele amenințate de eutrofizare. Aceasta poate implica, de asemenea, dezinfectarea în vederea protejării apelor pentru scăldat sau a apelor conchilicole.

și în bazinele lor hidrografice. În 2016, o cantitate de peste 31 780 000 EL din sarcina de ape reziduale colectate în toate aglomerările din UE nu a fost supusă unei tratări mai riguroase și/sau nu a îndeplinit cerințele de evacuare prevăzute în Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale.

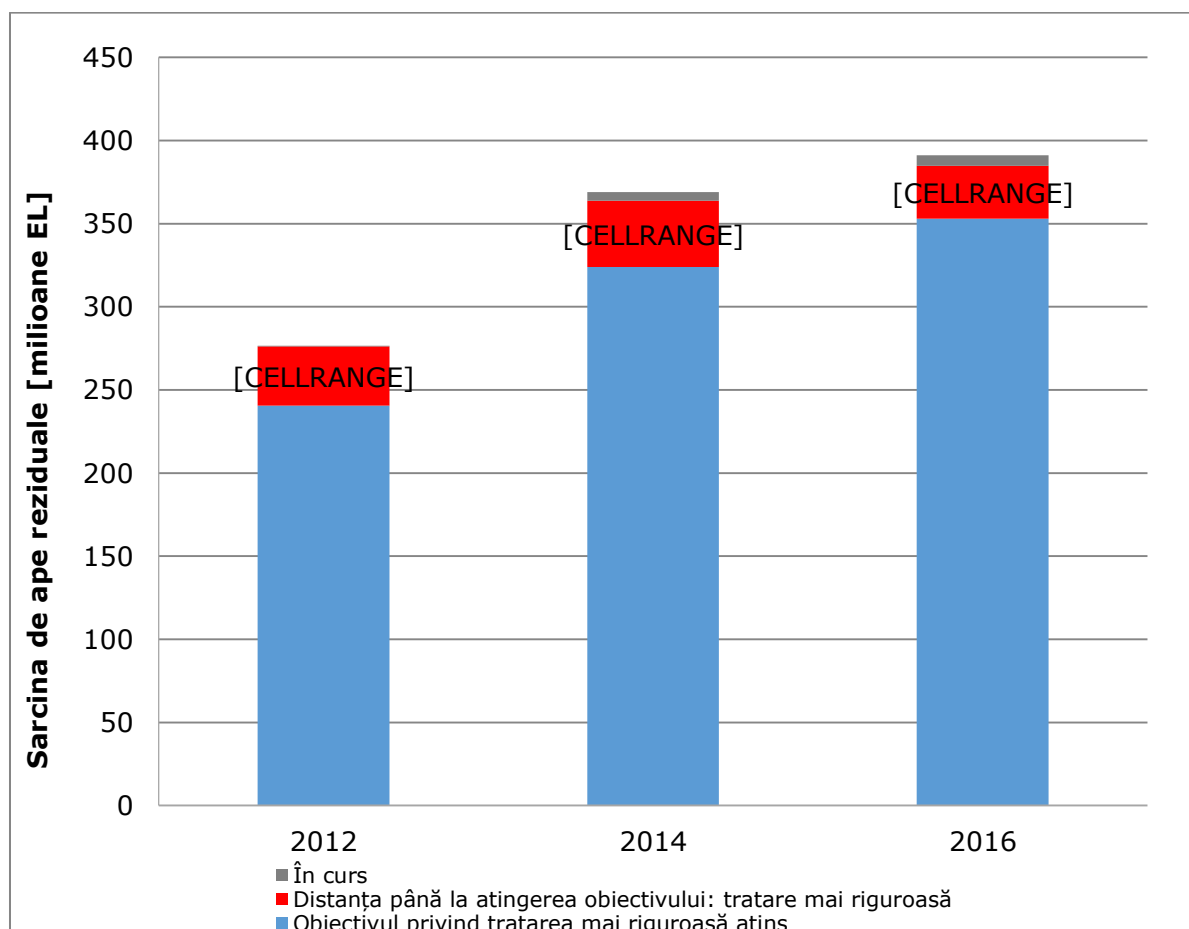

Figura 7 – Distanța până la atingerea obiectivului privind tratarea mai riguroasă în UE, 2012-2016 [ponderea sarcinii de ape reziduale în toate aglomerările. Această sarcină nu a îndeplinit criteriile de conformitate în anul în cauză.]

Distanța până la atingerea obiectivului nu oferă o imagine completă, deoarece o sarcină de aproximativ 6 300 000 EL a fost exclusă din calcule, ca urmare a suspendării unor termene. În plus, apele reziduale care nu au fost colectate nu au fost tratate sau luate în considerare la calcularea distanței până la atingerea obiectivului privind tratarea mai riguroasă.

3.3.1 Delimitarea zonelor sensibile de către statele membre

Într-un sfert din teritoriul UE (24 %), nu este necesară o tratare mai riguroasă. Statele membre stabilesc, la nivel național, dacă este nevoie de o tratare mai riguroasă (și anume, dacă zona în cauză este sensibilă). Conform Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale, nivelul de tratare cerut depinde de gradul de sensibilitate al corpului de apă în care sunt deversate apele reziduale. Conform hărții de mai jos, unele țări își desemnează întregul teritoriu ca fiind sensibil (verde, albastru și violet), în timp ce altele au identificat doar câteva zone sensibile (prezentate sub formă de pete verzi în zonele galbene ale hărții).

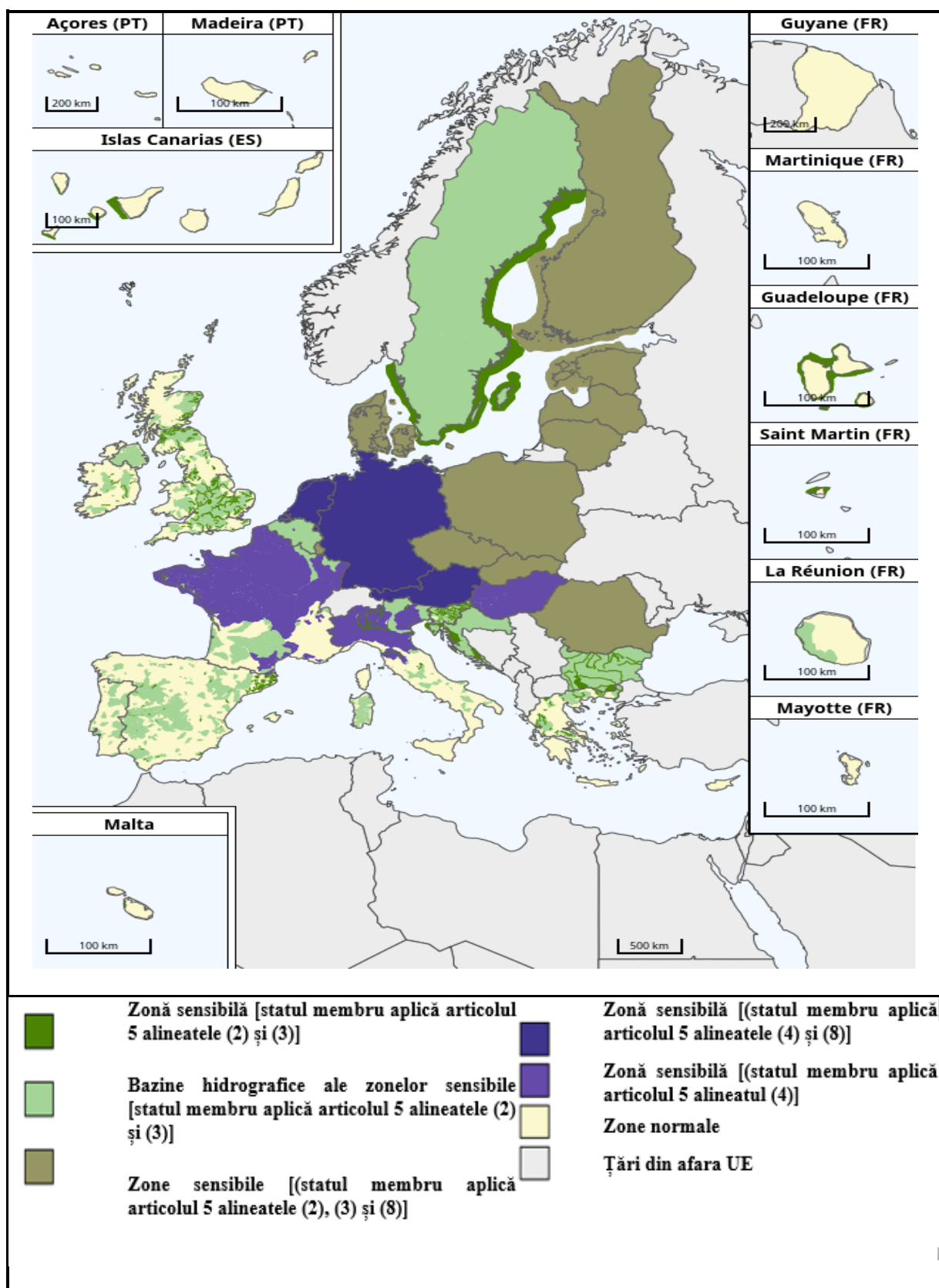

Figura 8 – Prezentare generală a zonelor sensibile și a bazinelor hidrografice aferente zonelor sensibile din UE în 2016.

Articolul 5 alineatele (2) și (3): aplicarea unei tratări mai riguroase în aglomerările cu EL > 10 000

Articolul 5 alineatul (4): procentul minim de reducere a încărcării globale atinge cel puțin 75 % pentru cantitatea totală de fosfor și cel puțin 75 % pentru cantitatea totală de azot

Articolul 5 alineatul (8): tratarea mai riguroasă se aplică pe întregul teritoriu al unui stat membru

4 PROGRAME NAȚIONALE DE PUNERE ÎN APLICARE

Această secțiune rezumă informațiile raportate de statele membre în temeiul articolului 17 din Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale, cu privire la costul preconizat al investițiilor în vederea asigurării conformității cu directiva menționată și costul preconizat al investițiilor în instalarea și reînnoirea infrastructurii de colectare și tratare a apelor reziduale.

Investițiile totale necesare pentru asigurarea conformității cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale, astfel cum au fost estimate de autoritățile naționale¹⁸ și incluse în planurile lor naționale, sunt de aproape **229 de miliarde EUR**. Acestea includ lucrările privind stațiile de epurare (o sumă prevăzută de peste 166 de miliarde EUR) și sistemele de colectare (o sumă prevăzută de aproape 63 de miliarde EUR). Ca termen de comparație, OCDE estimează că, în perioada 2020-2030, țările UE vor trebui să cheltuiască o sumă suplimentară de 253 de miliarde EUR pentru a asigura conformitatea deplină cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale și pentru a o menține¹⁹.

„Nevoile de investiții” acoperă, prin definiție, numai aglomerările neconforme și nu țin seama nici de costurile operaționale, nici de costurile de menținere în bune condiții a infrastructurii, astfel încât aceasta să rămână conformă cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale. Numărul de ani care a fost luat în considerare în această estimare diferă de la o țară la alta.

Spre deosebire de „nevoile de investiții” descrise mai sus, „costurile preconizate ale investițiilor” sunt, prin definiție, o estimare a investițiilor viitoare și includ costurile preconizate ale întreținerii infrastructurii într-o stare bună, astfel încât aceasta să rămână conformă. Numărul de ani care a fost luat în considerare în această estimare diferă de la o țară la alta. Conform figurii 7, doar două țări preconizează investiții anuale de peste 100 EUR pe cap de locuitor. Majoritatea țărilor raportează că preconizează să investească o sumă anuală mai mică de 40 EUR pe cap de locuitor. Figura 7 ar trebui tratată cu precauție, deoarece nu toate statele membre includ toate investițiile și costurile de întreținere în rapoartele prevăzute la articolul 17. În plus, perioada cu privire la care se raportează în scopul acestei estimări diferă de la o țară la alta: Raportul Belgiei acoperă perioada 2009-2017, în timp ce raportul Republicii Cehe se referă la perioada 2016-2017. Dimensiunea țării poate, de asemenea, afecta cifrele din figura 7: Investițiile Luxemburgului sunt cele mai mari în acest caz, dar acest lucru poate fi atribuit unei investiții mari planificate într-o țară mică.

¹⁸ 27 de state membre și Regatul Unit, care a fost stat membru în perioada de raportare.

¹⁹ OCDE, „Estimarea nevoilor de investiții și a capacităților de finanțare pentru investiții în domeniul apei în țările membre ale UE”: https://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/OECD_study_en.htm

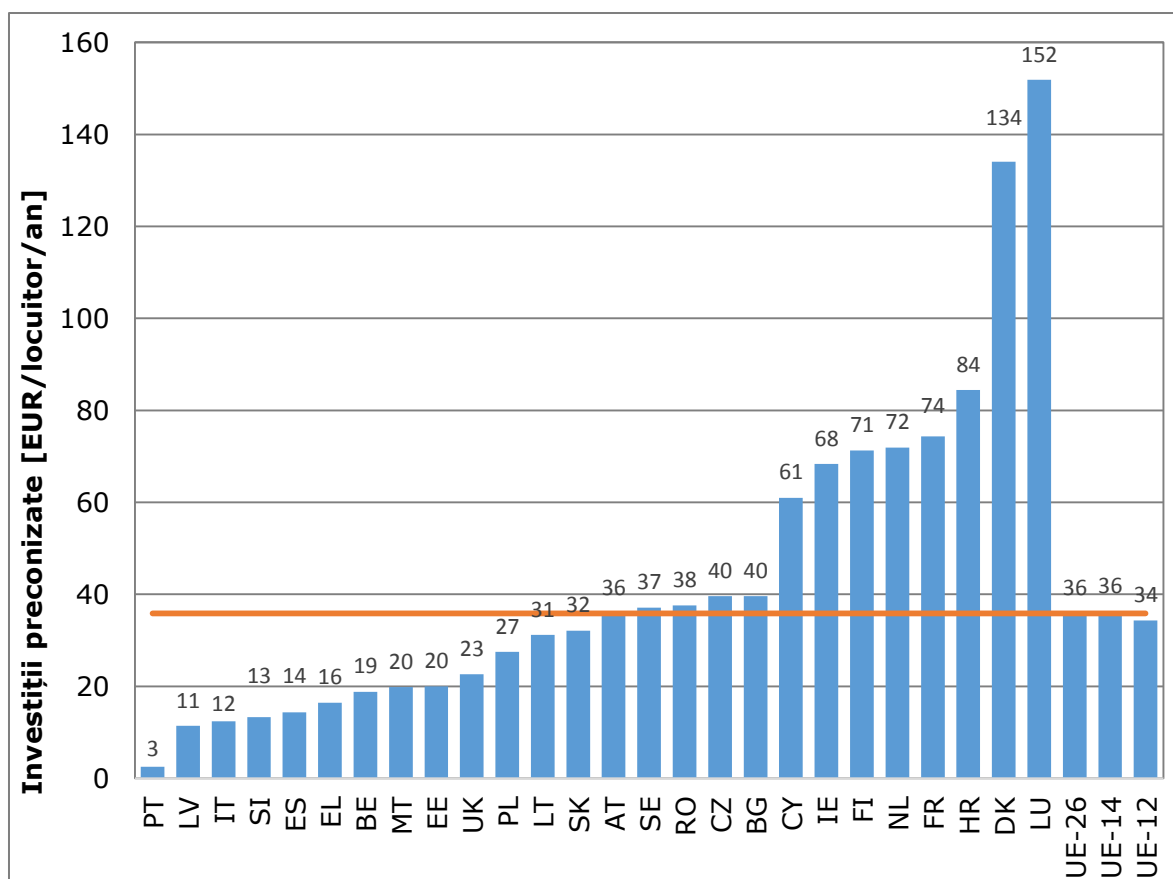

Fig. – 9 Programe de punere în aplicare ale statelor membre – costurile anuale preconizate ale investițiilor pe cap de locuitor pentru instalarea și reînnoirea sistemelor de colectare și tratare a apelor reziduale [EUR/locuitor/an]

*Notă: Germania și Ungaria nu au furnizat niciun fel de date privind investițiile preconizate.
Linia portocalie care traversează graficul reprezintă costul mediu anual preconizat al investițiilor în UE.*

5 PROMOVAREA CONFORMITĂȚII

5.1 Finanțarea și investițiile de finanțare

Comisia a lansat mai multe inițiative pentru a sprijini eforturile de asigurare a conformității depline cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale. Acestea includ inițiative de îmbunătățire a planificării investițiilor (de exemplu, un studiu OCDE care furnizează date comparabile privind strategiile de finanțare și nevoile de investiții) și finanțarea politicii de coeziune a UE (politica de coeziune propusă pentru perioada 2021-2027 este strâns legată de planificarea investițiilor naționale pentru gestionarea durabilă a apei).

5.1.1 Strategii de finanțare

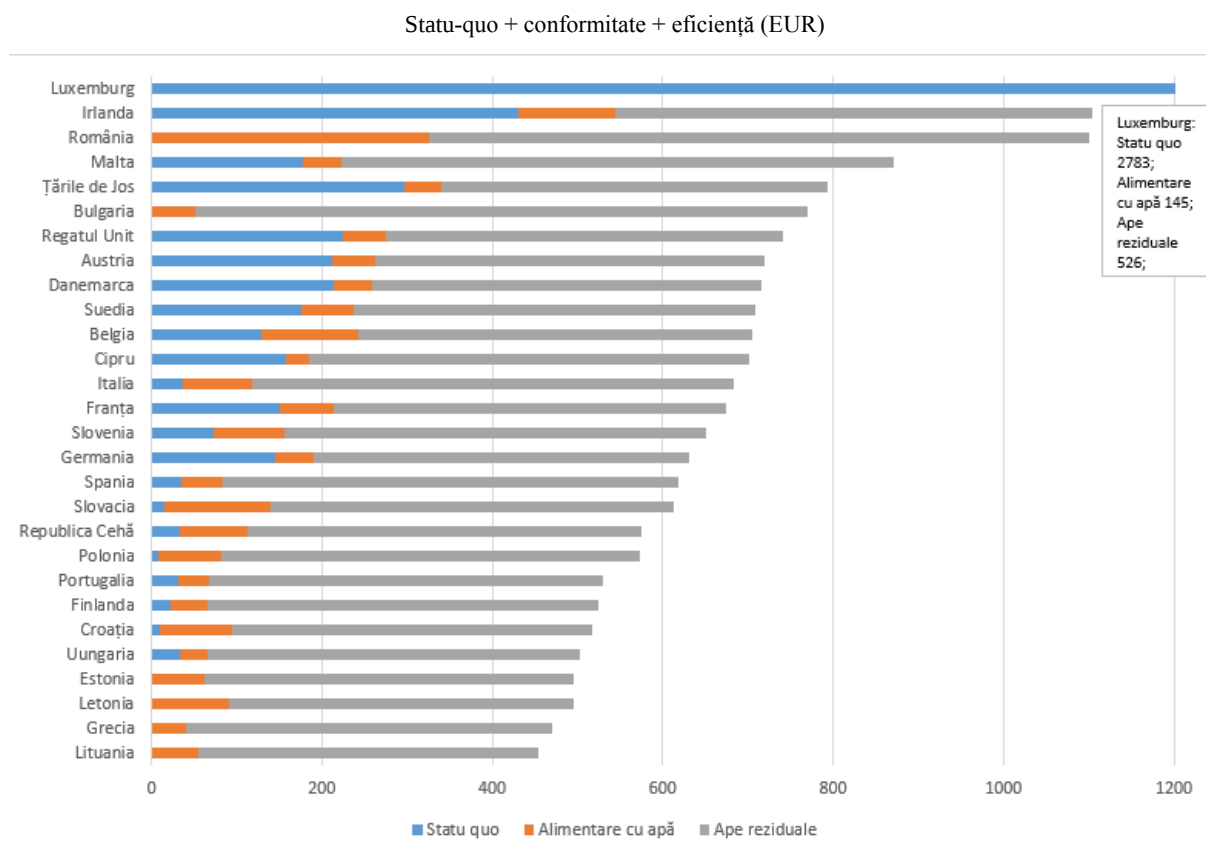
OCDE a formulat recomandări pentru a aborda provocările legate de finanțare din statele membre cu o capacitate limitată de finanțare și cu nevoi investiționale ridicate. Acestea includ

o mai bună utilizare a activelor și a resurselor financiare existente, reducerea la minimum a nevoilor de investiții și valorificarea unor surse suplimentare de finanțare²⁰.

OCDE a estimat suma totală a investițiilor necesare pentru asigurarea conformității cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale. Mai jos este prezentată o analiză comparativă a cheltuielilor suplimentare cumulate până în 2030 pentru alimentarea cu apă și pentru salubritate pe cap de locuitor, care combină trei scenarii:

- statu-quo (determinat de urbanizare);
- conformitate cu Directiva privind apa potabilă și Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale și
- eficiență (reducerea scurgerilor în cadrul alimentării cu apă).

Suma suplimentară cumulată totală a investițiilor necesare pentru asigurarea conformității depline a celor 27 de state membre și a Regatului Unit cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale se ridică la 253 de miliarde EUR în perioada 2020-2030.

Explicații privind scenariile:

- scenariul de statu-quo redă suma care ar trebui cheltuită până în 2030 în contextul unei creșteri a populației
- Scenariul „Alimentare cu apă” redă suma care ar trebui cheltuită până în 2030 pentru a îndeplini cerințele Directivei reformate privind apa.
- Scenariul „Ape reziduale” redă suma care ar trebui cheltuită până în 2030 pentru a îndeplini cerințele Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale

²⁰ Capitolul 5 al studiului OCDE - „Estimarea nevoilor de investiții și a capacităților de finanțare pentru investiții în domeniul apei în țările membre ale UE”: https://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/OECD_study_en.htm

Fig. – 10 Cheltuieli suplimentare până în 2030 pe cap de locuitor pentru apele reziduale și sistemele de alimentare cu apă potabilă [EUR/locuitor] Sursa: OCDE (2020).

Conform figurii 9, investițiile în infrastructura de ape reziduale necesare pentru asigurarea conformității cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale reprezintă cea mai mare parte a cheltuielilor suplimentare totale. Cheltuielile suplimentare pe cap de locuitor pentru alimentarea cu apă și salubritate variază de la 500 EUR la 1 000 EUR.

În concluzie, s-a constatat că, în multe state membre, cheltuielile curente sunt prea scăzute pentru a se asigura conformitatea și a o menține pe termen lung.

5.1.2 Finanțarea din partea Uniunii

Fondurile europene, în special Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune, au un rol în dezvoltarea infrastructurii de ape reziduale în cazul în care statele membre nu dispun de mijloace suficiente pentru a investi în sectorul apelor reziduale. Pentru perioada 2014-2020, statele membre au alocat, pentru gestionarea apei, suma de 15,4 miliarde EUR din fondurile politicii de coeziune. Cea mai mare parte a bugetului planificat (aproximativ 10,8 miliarde EUR) este alocată pentru tratarea apelor reziduale, inclusiv construirea sau modernizarea instalațiilor și a rețelilor de canalizare, o parte din fonduri fiind alocată, de asemenea, gestionării nămolurilor²¹. Se preconizează că în perioada 2014-2020, în statele membre, 17,7 milioane de persoane vor fi conectate la instalații noi sau modernizate de tratare a apelor reziduale²². Acest sprijin mobilizează fonduri naționale și private suplimentare și este completat de alte surse de finanțare ale UE, cum ar fi programele LIFE și Orizont 2020. Cu o contribuție totală de peste 300 de milioane EUR pentru perioada 2014-2018, programele Orizont 2020 și LIFE au cofinanțat peste 70 de proiecte de cercetare și inovare legate de tratarea apelor reziduale.²³

În ceea ce privește fondurile politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, Comisia a propus planuri naționale de investiții ca o condiție prealabilă pentru finanțare, pentru a se asigura că resursele sunt utilizate în modul cel mai eficient.

5.2 Asigurarea respectării dispozițiilor juridice

Majoritatea aglomerărilor neconforme identificate în rapoartele de implementare fac obiectul unor proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Comisia urmărește în mod sistematic cazurile în care Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale a fost aplicată în mod necorespunzător sau incorect. În ceea ce privește țările care au aderat la UE în 2004 sau ulterior, au fost lansate, în perioada 2016-2018, proceduri de constatare a neîndeplinirii

²¹ Fondurile structurale și de investiții europene: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/EU-Level/ESIF-Categorisation-Intervention-Fields-with-filte/8m22-gy44> și https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/key-achievements/

²² Fondurile structurale și de investiții europene, indicatori comuni, 2014-2020: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/4ij4-23vs>.

²³ Date interne transmise de Agenția Executivă pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (EASME) în 2019 către ENV.C.2.

obligățiilor care sunt în curs; unele state membre (Letonia și Lituania) sunt aproape de atingerea conformității și un caz (Cipru) se află pe rolul Curții de Justiție. Vor fi lansate, de asemenea, proceduri similare pentru cazurile în care termenele de punere în aplicare au expirat în 2014 și 2015. În paralel, cauzele mai vechi au fost aduse în fața Curții de Justiție pentru o a doua hotărâre. Curtea a pronunțat șase hotărâri, dintre care trei au impus statelor membre amenzi și penalități cu titlu cominatoriu²⁴ de până la 25 de milioane EUR (ca sumă forfetară) și de aproximativ 30 de milioane EUR sub formă de penalități cu titlu cominatoriu la fiecare șase luni.

6 IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI ACVATIC

Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale are un rol crucial în susținerea rezilienței globale a ecosistemelor acvatice și în protejarea biodiversității acestora, acestea fiind esențiale pentru realizarea obiectivelor DCA. În ultimii 30 de ani, progresele înregistrate în punerea în aplicare a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale au contribuit în mare măsură la îmbunătățirea calității râurilor, a lacurilor și a mărilor. De exemplu, cifrele de mai jos reprezintă o reducere a sarcinii de ape reziduale care poate fi atribuită punerii în aplicare a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale²⁵.

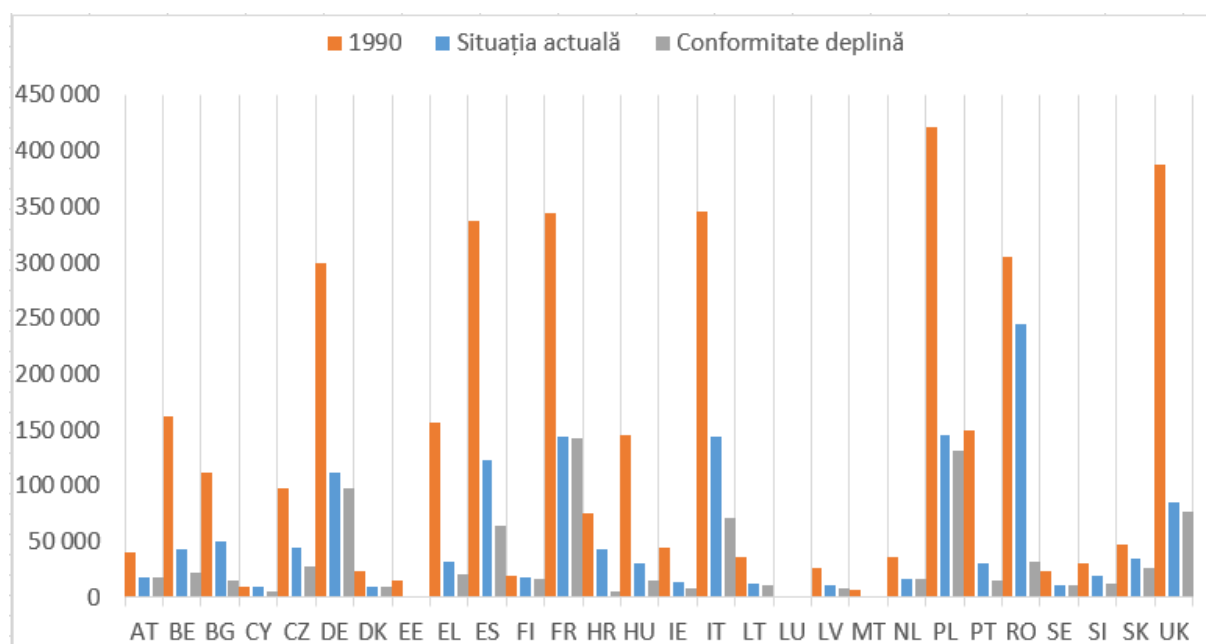

Figura 11 – Reducerea consumului biochimic de oxigen (tone/an) în apele reziduale tratate.

²⁴ C-205/17 (25.7.2018) Comisia/Spania, C-251/17 (31.5.2018) Comisia/Italia, C-328/16 (22.2.2018) Comisia/Grecia

²⁵ Evaluarea Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale [SWD(2019)701]: <https://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/pdf/UWWTD%20Evaluation%20SWD%20448-701%20web.pdf>

7 CONCLUZII

Potrivit concluziilor formulate de Comisie în acest raport, colectarea și tratarea apelor urbane reziduale în UE s-au îmbunătățit. Colectarea și tratarea apelor reziduale în conformitate cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale reprezintă o etapă esențială în realizarea obiectivelor Directivei-cadru privind apa.

Cu toate acestea, sunt încă necesare progrese pentru a atinge conformitatea deplină cu Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale. Punerea în aplicare a directivei necesită un angajament continuu din partea statelor membre, cu o planificare îmbunătățită a investițiilor, inclusiv planuri de perspectivă pentru reînnoirea infrastructurii de gestionare a apelor reziduale. Comisia a lansat o serie de inițiative pentru a ajuta statele membre să atingă conformitatea cu directiva menționată.

Finanțarea și planificarea rămân principalele provocări cu care se confruntă sectorul serviciilor de alimentare cu apă. Cheltuielile curente din numeroase state membre s-au dovedit a fi prea mici pentru a atinge și a menține conformitatea pe termen lung.

Comisia a evaluat Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale²⁶ și a lansat acum o evaluare a impactului, pentru a evalua opțiunile de politică necesare pentru ca Directiva privind tratarea apelor urbane reziduale să fie adecvată evoluțiilor viitoare.

²⁶ Inclusiv Planul de redresare pentru Europa: <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe>